

(דף קפ"ו ע"א) דְּשַׁבְּעִין, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (תהלים ז) יָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שַׁבְּעִים שָׁנָה וְגו'.

וְאִי תִימָא נִפְשָׁאן דְּרַבִּי דְּלָא אֲשַׁלְּמוּ לְשַׁבְּעִין שְׁנִין לָא שְׁלֵטָא כְּהוּ. וְדָאֵי שְׁלֵטָא כְּהוּ, אֲבָל לָא בְּשַׁלְּמוּ, כְּמָאן דְּזָכִי יוֹמִין סְגִיִּין לְפַקוּדֵי אֲוִרֵיתָא, וְעַם כָּל דָּא בְּכֻלְהוּ שַׁבְּעִין שְׁנִין אֲזֵלָא. וְעַל דָּא תַנִּין אֶחָד חֲמִרְבָּה וְאֶחָד חֲמִמְעִיט. מָאן אַחַד. בְּיַחְוָדָא דְּשַׁבְּעִין שְׁנִין, מָאן דְּאֲסֻגִי, וּמָאן דְּאֲמַעִיט.

וְעַל דָּא, בְּיוֹמָא דְּכַפּוּרֵי אַעֲבַר בְּכֻלְהוּ שַׁבְּעִין, וְאֲשַׁתְּלִים הָאֵי דְּרַגָּא בְּכֻלְהוּ, וְכָל נִשְׁמַתִּין סְלָקִין קָמִיָּה, וְדָאִין לְהוֹן בְּדִינָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חַיִּים עֲלֵיהוּ דִּישְׂרָאֵל בְּיוֹמָא דָּא, מָאן דְּלָא אַעֲבַר טִינָא מְרוּחִיהָ לְכַפָּרָא עֲלֵיהָ, (בְּיוֹמָא דָּא) כַּד סְלִיק צְלוֹתֶיהָ בְּהָאֵי יוֹמָא, טַבַּע בְּהוּוּוּ אֶתְרָה דְּאֲקָרֵי רַפְּשׁ וְטִיט, וְאִיהוּ מְצוּלוֹת יָם וְלָא סְלִיק לְאֲתַעֲטָרָא בְּרִישָׁא דְּמַלְכָּא.

בְּיוֹמָא דָּא לָא אַעֲטָרִיךְ בַּר נֶשׁ לְפָרְשָׁא חֲטָאוֹי קָמִי אַחְרָא, בְּגִין דְּכַמְּהָ אֵינּוּן דְּנִטְלֵי הֵהִיא מְלָה, וְסְלָקֵי לָהּ לְעִילָא, וְאִית סְהַדִּין בְּהֵהִיא מְלָה. וּמָה (מִיכָה ז) מִשְׁכַּבְתָּ חִיקָה שְׁמֹר פִּתְחֵי פִיהָ, כָּל שֹׁפֵן אֵינּוּן דְּאֲזִילֵי וְעֵינֵי לְקַטְרָגָא לֹוֹן, וְסַהְדֵי עֲלֵיהָ. וְכָל שֹׁפֵן דְּחָצִיפוּ אִיהוּ לְקָמִי כְּלָא, וְחֻלוּל שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (קהלת ה) אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיהָ לְחֲטִיא אֶת בִּשְׂרָף. (מכאן והלאה רוא בגוון אחר).

פִּתַח וְאָמַר, (שמות יב) הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים וְגו', וְכִי בְּלָהוּ זְמַנִּין וְחֲדָשִׁין לָאוּ אֵינּוּן דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (אֵלָא חֲדָשִׁיכֶם לָא כְּתִיב) אֵלָא הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם, דִּילִי אִיהוּ, אֲבָל אֲנָא מְסַרִית לִיָּה לְכוּן, וְדִלְכוּן אִיהוּ בְּאֲתַגְלִיא, אֲבָל שְׁבִיעָא דִּילִי אִיהוּ, וְעַל דָּא אִיהוּ בְּכַפָּסָה, וְלָא בְּאֲתַגְלִיא. יִרְחָא דְּלְכוּן, אִיהוּ כְּסִדְרָא, כְּסִדְרָא דְּאֲתַנוּן אֲבִיב, דְּאִיהוּ אֲבִיב. י"ב אִיהוּ רְזָא דְּג'. (ס"א וְאִיהוּ אֲבִיב כְּסִדְרָא דְּאֲתַנוּן) אֲבָל יִרְחָא שְׁבִיעָא דִּילִי אִיהוּ מְסוּפָּא דְּאֲתַנוּן. (ס"א תְּשִׁירִי) מָאֵי טַעֲמָא. אֲתַנוּן מִתְתָּא לְעִילָא, וְאֲנָא מְעִילָא לְתַתָּא.

הָאֵי דִּילִי. בְּרִישָׁא דִּירְחָא, אֲנָא אִיהוּ בְּאֲתַפְסִיא. בְּעֲשָׂרָה דִּירְחָא, אֲנָא אִיהוּ, בְּגִין דְּאֲנָא בְּחֻמְשׁ קְדָמָאֵי, וּבְחֻמְשׁ אַחְרָנִין, וּבְחֻמְשׁ תְּלִיתָאֵי. בְּקַדְמִיתָא דִּירְחָא אֲנָא אִיהוּ, בְּגִין חֻמְשָׁא יוֹמִין. בְּעֲשָׂרָה דִּירְחָא אֲנָא אִיהוּ, בְּגִין חֻמְשׁ יוֹמִין אַחְרָנִין. בְּחֻמְשָׁה עֶשְׂרִי דִּירְחָא אֲנָא אִיהוּ, בְּגִין חֻמְשׁ תְּלִיתָאֵי. מָאֵי טַעֲמָא כּוּלֵי הָאֵי. בְּגִין דְּכָל יִרְחָא דָּא מְעַלְמָא עֲלָאָה אִיהוּ, וְעַלְמָא עֲלָאָה בְּרָזָא דְּחֻמְשׁ אִיהוּ, בְּכָל זְמַנָּא וְזְמַנָּא, וּבְגִינֵי כָּד יִרְחָא דָּא אִיהוּ בְּכַפָּסָה, וְלָא בְּאֲתַגְלִיא, בְּגִין דְּעַלְמָא עֲלָאָה בְּכַפָּסָה אִיהוּ, וְכָל מְלוֹי בְּאֲתַפְסִיא. וְיִרְחָא דָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ בְּלַחוּדֵי. פִּינוּן דְּמִטָּא יוֹמָא דְּחֻמְסִרָה, בְּדִין גְּלִיא. כְּלָא אִיהוּ מְטָא בְּחֻדְתוּתָא דְּסִיְהָרָא, וְסִיְהָרָא אֲשַׁתְּלִימָת, וְאֲתַנְהִירָת מֵאִימָא עֲלָאָה, וְקִימָא לְאֲנְהָרָא לְתַתָּאֵי מִגּוּ נְהוּרָא דְּלְעִילָא, וְעַל דָּא אֲקָרֵי רֵאשׁוֹן, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (ויקרא כג) וְלִקְחֶתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן. עַד הַשָּׁתָּא קִימֵי כְּלָהוּ יוֹמִין בְּרָזָא עֲלָאָה, מְכָאן נְחִתִּין לְרָזָא תַתָּאָה.

תא חזי, מינמא עלאה הוו אלין יומין קדמאין, רזא דעלמא עלאה, מאן דאין דינא דעלמא, דהא דינא לא אשתבח בהאי עלמא, אלא מדינא תתאה, (ס"א רזא) ודא (ישעיה נד) אלהי כל הארץ יקרא. דאי תימא דינא דעלמא דאין לעילא, אי הכי לא אתקרי עלמא דחירו, עלמא דנהירו דכל עלמין. עלמא דכל חיו, עלמא דכל חירו. ואי תימא מדינא דיצחק. אי איהו אתער דינא לגבי האי עלמא, לא יכלין כל עלמא למספל, דההוא אשא תקיפא עלאה, לא אית מאן דסביל ליה, אלא אשא דלתתא, דאיהו אשא דסביל אשא.

אלא, פמה דעלמא דא עלמא תתאה דכלהו עלמין. הכי נמי כל דינוי מעלמא תתאה, דאלהים שופט. ודא אקרי דינא עלאה על האי עלמא, ובגין דאיהו דרגא שביעאה, לא גזיר גזרה על בר נש, אלא מעשרין שנין ולעילא.

אשגח האי סבא ברבי שמעון, וקמא ליה דזלגין עינוי דמעין. אמר רבי שמעון, אי היא שביעאה, אמאי (דף קפ"ו ע"ב) מעשרין שנין ולעילא. אמר ליה, זכאה מאן דמליל על אודנין דשמעין.

תא חזי, פי דינא דלתתא בארעא, לא גזרין דינא על בר נש, עד תליסר שנין. מאי טעמא. בגין דשבקין שבע שנין לשביעאה, אלהי כל הארץ יקרא. ולית רשו לבר נש באינון שבע. ואינון שבע, לא שראן אלא על תליסר דלתתא, (בארעא) דאינון פורסייא לגביה, ובגין כה, כל גזרין, וכל דינוי דלתתא, מאינון שבע שנין דלתתא, פללא דעשרין שנין איהו.

ודינא דעלמא בראש השנה, על ידא דהא דרגא איהו, דאיהו ממש קיימא בדינא על בנוי בהאי עלמא, בגין לאתדכאה לגבי עלמא עלאה, בגין דלית ליה סיוע לסלקא ולא תדכאה אלא מגו תתאי.

וכד ישראל אינון פחמיסר יומין, קדין נטיל לבנוי, לפרשא גדפוי עליהו, ולמחדי עמהון. ועל דא פתיב ולקחתם לכם ביום הראשון, פרי, דא איהו אילנא דאקרי עץ פרי, ואשתבח ביה פרי. עץ הדר: פמה דאת אמר (תהלים צו) הוד והדר לפניו. מאי טעמא אקרי הדר, ומאן איהו הדר. אלא דא צדיק.

אמאי אקרי הדר, והא אתר טמירא איהו דלית ליה גלויא, ועריכא לאתפסייא תדיר, ולית הדר אלא מאן דאתגלייא ואתחזי אלא, אף על גב דאיהו דרגא טמירא, ההוא איהו דכל גופא, ולא אשתבח ההוא לגופא, אלא ביה. מאי טעמא. מאן דלית עמיה האי דרגא, לית ביה ההוא, למיעל בבני נשא. קלא לאו עמיה בדבורא, (ס"א כדבורא) ודהנרא (ס"א ודבורא) דקלא אתפסק מניה. דיקנא, ודהנרא דדיקנא לאו עמיה, ואף על גב דאתפסייא ההוא דרגא, כל ההוא דגופא ביה תליא. ואתפסי ואתגלייא. ובגין כה עץ הדר איהו, עץ דכל ההוא דגופא ביה תליא, ודא איהו (בראשית א) עץ עושה פרי.

פפת תמרים, הקא אתכלילת אתתא בבעלה בלא פרודא, פפות תמרים פחדא. וענף עץ עבות, תלתא. ועלין דיליה, דא בסטרא דא, ודא בסטרא דא, וחד דשליט עליהו. וערבי נחל, תרין.

דלית להו ריחא וטעמא, כשוקין בבני נשא. (ובגין כד) לולב נטיל פלהו, כחוטא דשדרה קיימא דגופא. ומה דנפיק לבר טפה, הכי הוא, בגין לאשלמא ולאפקא כלא, ולשמשא כדקא חזי.

(ובגין כד) בהני זיני, בעי בר נש לאתחזאה קמי קדשא בריה הוא. עליו וטרפין דהני תמרים, אינון כל שאר חילין דאתחדן באינון כנויין דקודשא בריה הוא אקרי בהון. בגין דבעינו (ס"א לאתחדתא) לתתא כגוונא דלעילא, דלית לה מלה בעלמא, דלא אית לה דוגמא לעילא, כגוונא דלעילא הכי אית לתתא, ובעי ישראל לאתחדא ברזא דא דמהימנותא, קמי קדשא בריה הוא.

כתיב (ויקרא כג) בפסכת תשבו שבעת ימים, דא הוא רזא דמהימנותא, והאי קרא על עלמא עלאה כתיב (ויקרא כג) בפסכת תשבו שבעת ימים, דא הוא רזא דמהימנותא, והאי קרא על עלמא עלאה אתמר, והכי תנינו, כד אתברי עלמא, אתמר האי קרא.

כד שרא חכמה לנפקא, מאתר דלא ידיע ולא אתחזי, כדן נפיק חד משחתא, ובטש, וההיא חכמתא עלאה, נציץ ואתפשט לכל סטרין, ברזא דמשכנא עלאה. וההיא משכנא עלאה, אפיק שית סטרין, וכדן ההוא נציצו דמשחתא נהיר לכלא, ואמר בפסכת תשבו שבעת ימים.

מאן ספת חסר ו'. דא משכנא תתאה, דאיהו פעששיתא, לאתחזאה לכל נהורין, וכדן אמר, בפסכת תשבו שבעת ימים. מאן שבעת ימים. מעלמא עלאה לתתאה, דכלהו קיימי בקיימא, לאנהרא להאי ספת. ומאן איהי. דא (עמוס ט) ספת דוד הנופלת. ספת שלום. ובעי עמא קדישא למיתב תחות עלאה, ברזא דמהימנותא, ומאן דיתב בעלא דא, יתיב באינון יומין עלאין.

ועל דא כלהו בפסכת בפסכת וחד בסופות שלים, חד שלים, לאתחזאה דמאן דיתב בעלא דא, יתיב באינון יומין עלאין לעילא, דקיימין על האי תתאה, לאנהרא ליה, לחפיא עליה, ולאגנא עליה, בשעתא דאצטריה.

ותו, פלהו אקרון ספות בשלימו, וכתיב ספת חסר, דא עלמא תתאה, דבעא בהני שבעה יומין

